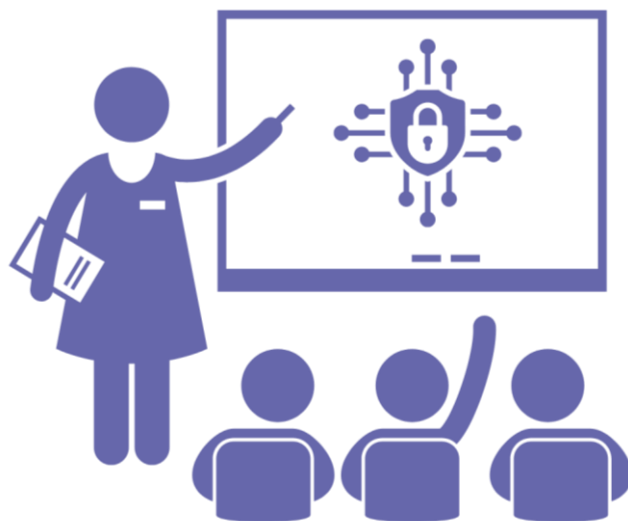

Tractament de dades personals en els centres educatius

AGÈNCIA ANDORRANA DE PROTECCIÓ DE DADES

Versió 1: 1 de setembre del 2025

Agència Andorrana
de Protecció de Dades

Historial de versions

Versió	Data	Detall de la modificació
Versió 1	1 de setembre del 2025	Document original

Índex

1. Introducció	4
2. Conceptes bàsics de la protecció de dades personals	7
2.1. Concepte de 'dada personal' a la llum de l'LQPD i el Reglament d'aplicació	7
2.2. Concepte de 'tractament de dades personals' en l'àmbit educatiu	9
2.3. Altres conceptes clau de tractament de dades personals	11
2.4. L'àmbit domèstic en el tractament de dades personals	14
3. L'LQPD en els centres educatius	16
3.1. Principis de protecció de dades aplicables al sector	16
3.2. Legitimació per al tractament de dades	21
3.3. Finalitats i usos del tractament de dades	25
4. Deures del responsable de tractament de dades personals	28
4.1. El Registre d'activitats de tractament (RAT)	28
4.2. Les mesures tècniques i organitzatives de seguretat	29
4.3. El deure d'informació	34
4.4. L'exercici dels drets per part de les persones interessades	38
5. Preguntes freqüents	44

1. Introducció

L'educació és un dels pilars fonamentals sobre els quals es construeixen el progrés i la cohesió d'una societat. A Andorra, aquest pilar adquireix un significat especial, ja que combina la tradició d'un país petit i arrelat a la seva història amb la capacitat d'innovació i adaptació als reptes globals. Els centres educatius andorrans no només tenen la responsabilitat de transmetre coneixements i habilitats als seus alumnes, sinó també d'inculcar valors com el respecte, la responsabilitat i la protecció dels drets fonamentals. Entre aquests últims, destaca el dret a la privacitat i la protecció de dades personals, un dret essencial en una societat cada vegada més digitalitzada i canviant.

La Llei 29/2021, del 28 d'octubre, qualificada de protecció de dades personals (LQPD), juntament amb el seu Reglament d'aplicació (RLQPD) aprovat mitjançant el Decret 391/2022, ofereixen el marc jurídic necessari per garantir un tractament adequat i segur de les dades personals a Andorra. Aquesta normativa, inspirada en els estàndards europeus, vol protegir els drets de les persones, especialment dels col·lectius més vulnerables, com els menors d'edat. En aquest sentit, els centres educatius es troben en una posició fonamental per aplicar aquests principis i garantir que les dades personals dels seus alumnes, famílies, docents i personal administratiu siguin tractades amb la màxima diligència i seguretat.

En el dia a dia d'un centre educatiu, el tractament de dades és omnipresent: des de la sol·licitud de plaça i la matrícula fins a la gestió d'expedients acadèmics, activitats extraescolars i serveis de menjador o transport, i ara, encara més, amb l'ús de plataformes digitals o tecnologies emergents per a l'aprenentatge en línia. Aquestes accions impliquen la recopilació i gestió d'una gran quantitat d'informació personal, sovint d'un alt grau de sensibilitat, com imatges, registres acadèmics o inclús dades de salut.

La particularitat dels centres educatius és que treballen principalment amb dades de menors, un col·lectiu que compta amb una protecció especial d'acord

amb la normativa de protecció de dades. Aquesta protecció no només implica complir la llei, sinó també adoptar mesures proactives i preventives per reduir riscos associats a la gestió d'aquesta informació. En aquest sentit, l'Agència Andorrana de Protecció de Dades (APDA) ha insistit nombroses vegades en la importància de prendre precaucions addicionals, com tancar o limitar perfils oberts de centres educatius, a les xarxes socials¹, per tal d'evitar comprometre la privacitat dels més joves.

Des de fa anys, l'APDA ha incorporat com una de les seves prioritats la tasca de sensibilització de la comunitat educativa. Tal com recull la memòria del 2023,² l'APDA ha continuat organitzant xerrades en centres educatius i associacions de mares i pares d'alumnes (AMPA), amb l'objectiu de conscienciar els més joves sobre la importància de protegir la seva privacitat i fer un ús responsable de la seva informació personal. Aquesta tasca educativa, que ja s'havia impulsat en anys anteriors, s'ha consolidat com una línia prioritària d'acció, no només reforçant el respecte pels drets fonamentals en l'àmbit educatiu, sinó també equipant alumnes i famílies amb eines pràctiques i coneixements essencials per afrontar els desafiaments d'una societat digital cada vegada més complexa i interconnectada.

Tot i aquests esforços, els reptes continuen. Per exemple, l'ús creixent de plataformes digitals requereix una revisió constant per assegurar que compleixen les garanties legals i tècniques necessàries. Com es pot verificar que aquestes eines respecten la privacitat dels menors? N'hi ha prou amb un contracte amb el proveïdor tecnològic, o cal una avaluació d'impacte sobre la protecció de dades? Aquestes i altres preguntes es responen en aquesta guia, que té la voluntat d'oferir solucions pràctiques i adaptades al context andorrà. A més, no només vol facilitar el compliment normatiu, sinó que també vol ser un

¹ L'APDA demana a les escoles tancar les xarxes i projecta un òrgan consultiu per crear consciència col·lectiva:
<https://www.andorradifusio.ad/noticies/apda-demana-escoles-tancar-xarxes-projecta>

² Memòria anual de l'APDA 2023:
<https://www.apda.ad/storage/memories/9YGe8mNMPZxa0N4Cc4zFhA7WbbDInU1JAwzeF9V0.pdf>

recurs que ajudi els centres a construir una cultura de la privacitat. Perquè educar en privacitat és una responsabilitat i una oportunitat per preparar els alumnes per a un futur digital en què la informació personal és cada vegada més un actiu molt important.

En definitiva, aquest document té com a objectiu principal oferir informació clara i accessible sobre els riscos que afecten la privacitat en l'àmbit educatiu, així com proporcionar solucions efectives que ajudin a mitigar-los. Es tracta d'un recurs que permet als centres educatius avançar cap a la innovació i l'ús responsable de les noves tecnologies, assegurant que això no suposi comprometre els drets fonamentals dels menors i dels més joves. Cal fer avinent que només preservant la confiança i la seguretat de la comunitat educativa es pot construir un futur en què la tecnologia i l'educació vagin de bracet preservant valors ètics i de respecte de la privacitat.

2. Conceptes bàsics de la protecció de dades personals

2.1. Concepte de 'dada personal' a la llum de l'LQPD i el Reglament d'aplicació

D'acord amb la normativa andorrana de protecció de dades, el concepte de *dada personal* es regula en diversos articles de la Llei qualificada 29/2021, del 28 d'octubre, de protecció de dades personals (LQPD) i el Reglament d'aplicació (RLQPD), aprovat pel Decret 391/2022, del 28 de setembre. Aquesta regulació ha ampliat i precisat el concepte respecte a normatives anteriors, i hi ha inclòs categories específiques i exemples pràctics.

L'article 4.1 de l'LQPD disposa:

“Dades personals o de caràcter personal: tota informació numèrica, alfabètica, gràfica, fotogràfica, acústica o de qualsevol altre tipus relativa a una persona física identificada o identificable (“persona interessada”); s’entén per persona física identificable qualsevol persona amb una identitat que es pugui determinar, directament o indirecta, en particular mitjançant un identificador, o un o diversos elements específics, característics de la seva identitat física, fisiològica, genètica, psíquica, econòmica, cultural o social.”

D'acord amb el que s'ha exposat, podem establir que es consideraran dades personals si:

- Es tracta de persones físiques (no jurídiques).
- Les dades contenen elements identificatius o que poden fer identificable la persona si són acarades amb altres paràmetres.

Cal tenir en compte, per una banda, que, en virtut de l'article 9 de l'LQPD, es consideren categories especials de dades les dades personals que revelin l'origen ètnic o racial, les opinions polítiques, les conviccions religioses o filosòfiques o l'afiliació sindical, i el tractament de dades genètiques, dades biomètriques dirigides a identificar de manera unívoca una persona física, dades relatives a la salut o dades relatives a la vida sexual o les orientacions sexuals d'una persona física.

Per una altra banda, l'RLQPD desenvolupa aquesta definició amb més detall, introduint-hi noves categories i exemples. Entre aquests últims destaquen les metadades, que també es consideren dades personals quan permeten identificar una persona, de forma directa o indirecta, sense requerir esforços desproporcionats.

El Reglament, a més, amplia les categories de dades personals regulades, incloent-hi:

- i) Les dades biomètriques, com les imatges facials o patrons d'iris, que permeten la identificació única d'una persona.
- ii) Les dades relatives a la salut, incloent-hi tant aspectes físics com mentals, així com elements com els codis d'identificació mèdica.
- iii) Les dades economicofinanceres, que ofereixen informació sobre la situació econòmica o financera d'un individu i són considerades dades d'un grau de sensibilitat elevat.
- iv) Les dades de persones menors o amb diversitat funcional, que requereixen una cautela especial per tractar-se de col·lectius vulnerables.

Aquest marc normatiu reflecteix com l'aplicació de l'LQPD i el seu Reglament han ampliat significativament el concepte de *dada personal*, adaptant-lo als nous tractaments derivats dels avenços tecnològics i als riscos associats a l'ús d'informació personal en els diferents àmbits.

En l'àmbit educatiu, cal fer avinent que els centres gestionen una gran quantitat de dades de caràcter personal relatives a alumnes, famílies i personal docent. En aquest sentit, aquestes dades resulten freqüentment dades identificatives i de contacte, acadèmiques, de salut i, fins i tot en alguns casos, biomètriques.

Així doncs, els centres educatius no només tracten habitualment dades identificatives i de contacte, o acadèmiques dels mateixos alumnes, sinó també

informació sensible, com la relativa a la salut o fins i tot biomètrica en alguns casos. Aquesta situació requereix una atenció especial per garantir la confidencialitat i la seguretat d'aquesta tipologia d'informació. Les dades dels menors, per exemple, requereixen mesures de protecció encara més estrictes, atès el seu grau de vulnerabilitat.

2.2. Concepte de 'tractament de dades personals' en l'àmbit educatiu

L'article 4.3 de l'LQPD defineix el concepte de *tractament de dades personals* com:

"Qualsevol operació o conjunt d'operacions efectuades mitjançant procediments, automatitzats o no, sobre dades de caràcter personal, com la recollida, el registre, l'organització, l'estructuració, la conservació, l'adaptació o la modificació, l'extracció, la consulta, la utilització, la comunicació per transmissió, la difusió, la posada a disposició, o qualsevol altra forma d'habilitació d'accés, acarament o interconnexió, limitació, bloqueig, supressió o destrucció de dades, o l'aplicació d'operacions lògiques i/o aritmètiques a aquestes dades."

Per tant, veiem com la definició de *tractament* és molt àmplia i engloba qualsevol actuació duta a terme amb dades personals o sobre dades personals (per exemple, la mera recollida ja és considerada un tractament de dades personals).

En l'àmbit educatiu, el tractament de dades personals es troba en diverses situacions del dia a dia. Alguns dels tractaments més comuns d'aquest sector són els següents:

- i) **La gestió acadèmica i administrativa:** inclou processos com la preinscripció i matrícula, la gestió d'expedients acadèmics, l'elaboració d'horaris, les notes i la comunicació amb les famílies.
- ii) **Els serveis complementaris al centre:** gestió de serveis com el menjador escolar, el transport, les activitats extraescolars, excursions

o fins i tot l'organització de sortides, actes culturals, esportius o de lleure.

- iii) **L'ús de plataformes digitals i eines tecnològiques:** l'ús de sistemes d'aprenentatge en línia, comunicació digital entre docents, alumnes i famílies, els sistemes d'avaluació electrònica i aplicacions per a la gestió acadèmica, entre d'altres.
- iv) **El control d'accés i/o seguretat:** sistemes de videovigilància, registres d'accés al recinte escolar o, a vegades, l'ús de dades biomètriques per identificar alumnes i personal en certs entorns, com menjadors o biblioteques.
- v) **Les dades sobre condició i benestar de l'alumnat:** els centres educatius gestionen habitualment informació relacionada amb al·lèrgies, intoleràncies alimentàries, medicacions necessàries, discapacitats físiques o psíquiques i altres necessitats educatives especials. Aquesta informació no només és essencial per garantir la seguretat i el benestar dels alumnes, sinó que també inclou dades recollides a través de serveis mèdics, com lesions o malalties patides durant l'estada escolar. A més, per prestar serveis com el menjador, es necessiten dades sobre condicions específiques com celiaquia, diabetis o intoleràncies. També són dades de salut les contingudes en informes psicopedagògics, que sovint són imprescindibles per a l'atenció educativa personalitzada.
- vi) **La realització de fotografies i vídeos:** captura i publicació d'imatges d'alumnes en esdeveniments escolars, sortides o activitats promocionals del centre, etc.
- vii) A banda d'això, l'article 3 de l'RLQPD estableix el següent: "[...] A efectes d'aquest Reglament, no es considera dada de caràcter personal la que s'obté d'un tractament que comporti un mer mesurament, sense que el procés vagi acompanyat d'un registre ni una identificació dels interessats."

En aquest sentit, determinats tractaments dins l'àmbit escolar no es considerarien compresos dins de la normativa de protecció de dades. Alguns exemples són els següents:

- **Ocupació del transport escolar:** comptadors d'ocupació als autobusos escolars per mesurar l'afluència de passatgers, sense identificar quins alumnes els utilitzen.
- **Mesurament de temperatura:** durant situacions com la pandèmia de la COVID-19, molts centres van implantar controls de temperatura dels alumnes i personal. Si aquestes dades només es mesuraven i no es registraven ni associaven amb cap alumne o professor, no es consideraven dades personals.
- **Mesurament del temps d'ús d'ordinadors compartits:** sistemes que registren el temps total que un ordinador de l'aula TIC està actiu durant la jornada, sense identificar quin alumne l'ha utilitzat.

2.3. Altres conceptes clau de tractament de dades personals

En els centres educatius, hi ha una sèrie de conceptes rellevants pel que fa a la protecció de dades. Són els següents:

- **Afectat o interessat:** persona física, identificada o identificable sense esforços desproporcionats, titular de les dades personals objecte de tractament. Per exemple, un alumne que proporciona informació personal en formalitzar la matrícula escolar (art. 4.11 de l'LQPD; art. 3.a de l'RLQPD).
- **Anonimització:** procés que consisteix a eliminar tots els elements identificatius d'un conjunt de dades personals, de forma irreversible, de tal manera que ja no sigui possible identificar la persona interessada. Un exemple seria recollir dades estadístiques globals sobre els resultats acadèmics de tots els alumnes d'un curs (inclòs el nombre d'aprovals), sense vincular-les a noms o identificadors (art. 4.7 de l'LQPD; art. 3.e de l'RLQPD).

- **Categories especials de dades personals:** dades personals que revelin l'origen ètnic o racial, les opinions polítiques, les conviccions religioses o filosòfiques o l'afiliació sindical, i el tractament de dades genètiques, dades biomètriques destinades a identificar de manera unívoca una persona física, dades relatives a la salut o dades relatives a la vida sexual o l'orientació sexual d'una persona física. Un exemple en un centre educatiu seria la recollida de dades biomètriques per a sistemes d'accés al menjador escolar o a un examen en línia (art. 9 de l'LQPD; art. 3.j i 3.k de l'RLQPD).
- **Consentiment de la persona interessada:** qualsevol manifestació de voluntat lliure, específica o granular, informada i inequívoca per la qual la persona accepta, mitjançant una declaració o una acció afirmativa clara, el tractament de les dades personals que l'afectin. En tot cas, el consentiment ha d'estar separat de la resta d'operacions del tractament o els termes i les condicions. Per exemple, els pares d'un alumne (menor de 16 anys) signen un formulari de consentiment explícit que autoritza el centre a fer ús d'imatges del seu fill per publicar-les al web de l'escola o en xarxes socials del centre, en el context d'activitats escolars (art. 4.2 de l'LQPD; art. 3.c de l'RLQPD).
- **Dades de menors o de persones amb diversitat funcional:** dades de col·lectius vulnerables. Tenen un grau de sensibilitat elevat, si bé no es consideren categories especials de dades personals (art. 3.m de l'RLQPD). Atesa la sensibilitat d'aquest col·lectiu, tot tractament de dades de menors o persones amb diversitat funcional, que no sigui residual o incidental, comportarà la necessitat de fer una avaluació d'impacte en relació amb la protecció de dades personals, encara que el tractament no impliqui categories especials de dades.
- **Dades personals o de caràcter personal:** tota informació numèrica, alfabètica, gràfica, fotogràfica, acústica o de qualsevol altre tipus relativa a una persona física identificada o identificable. Per exemple, el nom i

els cognoms, l'adreça postal personal, l'adreça electrònica o una fotografia d'un alumne en un esdeveniment escolar (art. 4.1 de l'LQPD; art. 3.a de l'RLQPD).

- **Delegat de protecció de dades (DPD):** garant del compliment de la normativa de protecció de dades en les organitzacions, sense substituir les funcions de l'autoritat de control (art. 38 de l'LQPD; art. 21 de l'RLQPD). Serà obligatori el nomenament d'un delegat de protecció de dades (DPD) per part dels centres educatius, públics o privats, que ofereixin ensenyaments en qualsevol dels nivells, així com les institucions d'ensenyament superior i universitats.³ Així mateix, serà necessari el nomenament d'almenys un coordinador de protecció de dades als centres amb més de 250 alumnes matriculats (art. 3.q de l'RLQPD).
- **Encarregat del tractament:** persona física o jurídica, autoritat pública, servei o qualsevol altre organisme que tracta dades personals per compte del responsable del tractament. Un exemple en un centre educatiu seria una empresa externa que gestiona la plataforma de gestió acadèmica o el servei de videovigilància del recinte escolar (art. 4.10 de l'LQPD; art 4.2 de l'RLQPD).
- **Pseudonimització:** tractament de dades personals que no permet atribuir-ne a una persona interessada sense utilitzar informació addicional, sempre que aquesta informació consti separadament i estigui subjecta a mesures tècniques i organitzatives destinades a garantir que les dades personals no s'atribueixen a una persona física identificada o identificable. Es consideraria pseudonimització l'assignació de codis numèrics als informes psicopedagògics dels alumnes per tal de compartir-ne resultats amb equips externs d'assessorament, mantenint

³ La figura del delegat de protecció de dades (DPD)
<https://www.apda.ad/storage/guides/2eSwVO9DkLPVwzDacOjxy1BEZsDAPbxecwksAV5.pdf>

la informació personal separada (mitjançant dissociació reversible) i protegida (art. 4.8 de l'LQPD; art. 3.f de l'RLQPD).

- **Responsable del tractament:** persona física o jurídica, autoritat competent, pública si escau, servei o qualsevol altre organisme que, sol o juntament amb altres, determina les finalitats i els mitjans del tractament de dades personals, i vetlla pel seu correcte compliment de conformitat amb les normes en matèria de protecció de dades que són aplicables a les finalitats del tractament. En el context educatiu, el responsable del tractament serà la persona jurídica o entitat titular del centre, que pot variar segons el cas: en centres públics, el responsable del tractament sol ser l'administració educativa corresponent, per exemple, el Ministeri encarregat de l'educació, si és un centre públic dependent d'aquest últim. En centres privats, el responsable del tractament és la persona jurídica titular del centre (art. 4.9 de l'LQPD; art 4.2 de l'RLQPD).

2.4. L'àmbit domèstic en el tractament de dades personals

Tal com estableix la normativa andorrana, queda exclòs de l'àmbit d'aplicació de l'LQPD el tractament de dades efectuat en el marc d'activitats exclusivament personals o domèstiques, sense cap connexió amb una activitat professional o comercial (art. 2.4 de l'LQPD; art. 2.2 de l'RLQPD).

La normativa andorrana de protecció de dades no resulta aplicable al tractament de dades personals que sigui exclusivament personal o domèstic, com la correspondència, la tinença d'adreces de contactes personals o l'ús personal de llocs de xarxes socials, sempre que **la finalitat no sigui perseguir un objectiu professional o bé que la xarxa social s'utilitzi com una plataforma de col·laboració per a una associació o l'escola.**

En els casos en què s'efectuï una publicació en obert, d'accés lliure a qualsevol persona, o bé quan la publicació es faci a un alt nombre de contactes o a un

nombre indefinit, en cap cas no podrà entendre's que resulta aplicable l'exempció personal o domèstica.

Exemple 1: tres pares, mares o tutors legals creen un grup de WhatsApp per quedar per prendre un cafè i organitzar-se per portar els seus fills i filles a les activitats extraescolars.

En aquest cas, no s'aplica l'LQPD perquè es considera que és de l'àmbit domèstic.

Exemple 2: l'AMPA crea un grup de WhatsApp amb els pares, mares i tutors legals per coordinar activitats com ara colònies d'estiu.

En aquest cas, s'aplica l'LQPD atès que excedeix l'àmbit domèstic.

Cal tenir en compte que, tot i que WhatsApp és una eina comuna de comunicació, se'n desaconsella l'ús en l'àmbit educatiu a causa dels riscos associats amb la protecció de dades personals. En qualsevol cas, és necessari tenir present que, més enllà de requerir el consentiment per formar part d'un grup, la plataforma comparteix automàticament certa informació personal com la foto de perfil, l'estat, el número de telèfon o dades comportamentals (com el moment en què l'usuari està escrivint o en línia). Aquests elements poden ocasionar infraccions de la normativa de protecció de dades i, per tant, seria aconsellable optar per eines de comunicació adequades per al sector educatiu.

3. L'LQPD en els centres educatius

3.1. Principis de protecció de dades aplicables al sector

El tractament de dades personals per part dels professionals de l'escola i del professorat, però també per part dels pares, mares i tutors legals, s'ha de fer d'acord amb l'LQPD i el seu Reglament d'aplicació (RLQPD), així com la normativa sectorial que resulti aplicable.

Aquesta responsabilitat no només garanteix la protecció dels drets de les persones interessades, sinó que també protegeix el centre educatiu davant possibles vulneracions de la normativa. Els principis que regeixen la protecció de dades són essencials per assegurar un tractament ètic i legal (vegeu la imatge 1):

- **Licitud, lleialtat i transparència:** les dades han de ser tractades de manera lícita, lleial i transparent⁴ en relació amb la persona interessada.

Exemple 1: en dur a terme la inscripció d'un menor, l'escola informa els responsables legals sobre el tractament de les seves dades, la finalitat del tractament i els seus drets, abans d'obtenir-les. Això es pot fer mitjançant un document d'inscripció, amb la clàusula informativa corresponent. Pot fer-se per via electrònica (mitjançant un formulari en línia) o en format paper. Cal informar abans de procedir al tractament o, si no fos possible, immediatament després de recollir les dades personals.

Exemple 2: les classes en format en línia poden dur-se a terme si el centre ho necessita per motius acadèmics o organitzatius. En el cas dels menors de 16 anys, serà necessari obtenir el consentiment previ dels pares, mares o tutors legals. La gravació de les classes, però,

⁴ Guia de bones pràctiques del deure d'informació. Agència Andorrana de Protecció de Dades (APDA) (2022). Disponible a <https://www.apda.ad/storage/guides/980PhG8cl2pcJZDefdQEx3yA09XwsSfJldvaopQT.pdf>

només es podrà fer de manera puntual, sota causes justificades i mai com una pràctica habitual o recurrent en un curs. El centre haurà d'informar clarament de la finalitat de la gravació, qui hi tindrà accés i el termini de conservació.

- **Limitació de la finalitat:** les dades han de ser recollides amb finalitats determinades, explícites i legítimes i posteriorment no s'han de tractar de manera incompatible amb aquestes finalitats.

Exemple 1: quan es recullen dades per fer la matrícula, no es podran utilitzar per a finalitats diferents de l'exercici de la funció educativa, com ara la comunicació de les dades a entitats de lleure o altres entitats alienes a la funció educativa.

Exemple 2: les dades d'al·lèrgies i intoleràncies alimentàries es recullen exclusivament per garantir la seguretat dels alumnes durant l'ús del servei de menjador escolar. Aquestes dades es gestionen amb estricta confidencialitat i no es comparteixen amb altres serveis o entitats que no estiguin directament implicats en la gestió del menjador.

- **Minimització de les dades:** les dades han de ser adequades, pertinents i limitades a allò que és necessari en relació amb les finalitats per a les quals es tracten.

Exemple 1: no cal recollir les dades del lloc de naixement dels pares, mares o tutors legals dels alumnes en formalitzar la inscripció a l'escola. Recollir dades innecessàries o accessòries podria vulnerar el principi de minimització.

Exemple 2: en comptes de publicar les notes amb el nom complet dels alumnes, el centre utilitza codis d'identificació únics o les quatre últimes xifres del passaport o la targeta de residència. Això evita la divulgació innecessària d'informació personal i respecta plenament el principi de

minimització.

- **Exactitud:** les dades han de ser exactes i és necessari actualitzar-les, amb l'adopció de les mesures raonables perquè es rectifiquin o se suprimeixin sense dilació les dades personals inexactes respecte a les finalitats per a les quals es tracten.

Exemple 1: quan les dades es recullen directament de la persona interessada al formulari d'inscripció a l'escola, es presumeixen exactes.

Si un pare, mare o tutor legal canvia de telèfon o adreça electrònica, cal actualitzar-los degudament i amb celeritat.

Exemple 2: quan un alumne canvia d'adreça, el centre escolar actualitza el seu registre per garantir que les comunicacions oficials arribin correctament a la nova ubicació.

Una bona pràctica implicaria que els alumnes o els seus tutors legals validessin anualment l'exactitud de les dades, al començament de cada curs escolar.

- **Limitació del termini de conservació:** les dades han de ser conservades de manera que permetin identificar les persones interessades durant un període no superior al necessari per a les finalitats del tractament de dades personals.

Exemple 1: les dades incloses en els processos d'admissió dels professionals de l'escola seran cancel·lades un cop finalitzats els procediments administratius i judicials de reclamació.

Cal fer avinent que la supressió no comporta, *de facto*, l'eliminació de les dades, sinó l'inici d'una fase de bloqueig. Caldrà bloquejar les dades durant un temps fins que prescrivin les accions legals que puguin derivar-se'n. El bloqueig comporta el traspàs de la dada a un altre entorn reservat, fora de la base de dades activa i amb accés limitat a

una o dos persones com a màxim.

La fase de bloqueig permetrà únicament disposar de les dades per atendre possibles peticions d'òrgans jurisdiccionals, el Ministeri Fiscal o administracions públiques competents per atendre possibles responsabilitats. Transcorregut el termini màxim de les possibles accions que es puguin interposar, les dades personals s'hauran de destruir o anonimitzar, i caldrà preveure tècniques que permetin una dissociació plenament irreversible.

Exemple 2: els exàmens dels alumnes no poden conservar-se indefinidament i no haurien de mantenir-se més enllà de la finalització del període de reclamacions. En particular, els exàmens dels alumnes hauran de conservar-se durant almenys el curs acadèmic en què s'hagin fet i, en qualsevol cas, un any després d'establir la qualificació corresponent.

- **Integritat i confidencialitat:** les dades han de ser tractades de manera que es garanteixi una seguretat adequada, inclosa la protecció contra el tractament no autoritzat o il·lícit i contra la seva pèrdua, destrucció o dany accidental, mitjançant l'aplicació de les mesures tècniques i organitzatives adequades.

Exemple 1: s'han d'adoptar les mesures de seguretat tècniques i organitzatives adequades per protegir les dades personals dels alumnes, com ara el xifratge, l'accés restringit o la formació periòdica personal en matèria de protecció de dades.

Exemple 2: quan finalitza el termini legal de conservació dels exàmens o expedients acadèmics dels alumnes, el centre escolar ha d'assegurar-se que es destrueixin de manera segura. Els exàmens en format paper han de ser triturats utilitzant una destructora que garanteixi la irrecuperabilitat de la informació. Pel que fa als expedients acadèmics en format digital, cal utilitzar sistemes o processos que

garanteixin un esborrament segur de dades, evitant que es puguin recuperar posteriorment.

- **Responsabilitat proactiva:** el responsable del tractament ha de complir i poder demostrar que es compleixen els principis de tractament.

Exemple 1: un centre educatiu ha d'elaborar un registre d'activitats de tractament, que ha d'incloure, entre altres aspectes, informació sobre la finalitat del tractament, les dades personals tractades, els destinataris de les dades personals o els terminis de conservació de les dades personals que tracta.

Exemple 2: el centre educatiu, en cas que obtingui el consentiment per a algun tractament, haurà de conservar i custodiar degudament l'evidència d'aquest consentiment, sigui en format digital o paper.

Exemple 3: el centre ha d'establir un procediment intern per gestionar les sol·licituds dels drets de les persones interessades, inclosos els drets d'accés, rectificació, supressió, limitació del tractament, portabilitat i oposició. Això inclou verificar la identitat del sol·licitant, donar resposta en el termini establert per la normativa i conservar un registre de les sol·licituds ateses. Per exemple, si un alumne sol·licita rectificar una nota errònia al seu expedient acadèmic, el centre ha de documentar tant la sol·licitud com les accions dutes a terme per corregir l'error.

Imatge 1. Principis de protecció de dades aplicables als centres educatius

3.2. Legitimació per al tractament de dades

La legitimació per al tractament de dades és un requisit legal que s'exigeix al responsable del tractament per tal que pugui tractar determinades dades de caràcter personal. Aquesta legitimació es fonamenta en l'existència d'una base jurídica que habiliti el tractament de les dades en qüestió, assegurant que sigui conforme a la normativa vigent.

S'entendrà que es disposa de legitimitat per al tractament de dades i, per tant, que el tractament és lícit i conforme a la norma quan hi hagi una base jurídica que habiliti el tractament d'una o diverses categories de dades (art. 6 de l'LQPD o art. 9.2 en cas de les categories especials de dades). La base jurídica seleccionada i alhora que correspongui d'acord amb el tractament haurà de respectar-se durant tot el cicle de vida del tractament, i no podrà modificar-se de manera arbitrària per part del responsable per conveniència pròpia.

La legitimitat per tractar dades dependrà fonamentalment de la finalitat del tractament, com també de les categories de dades tractades. És important recordar que en cas de decidir basar el tractament o alguna part concreta o

algunes parts concretes del tractament en el consentiment de la persona interessada, el responsable haurà de respectar la possibilitat que la persona interessada retiri el seu consentiment en qualsevol moment, la qual cosa comportarà l'obligació d'interrompre el tractament relacionat amb aquesta base jurídica.

Amb caràcter enunciatiu, existeixen alguns supòsits en què hi hauria legitimitat per al tractament de dades personals dins el sector educatiu, amb les bases jurídiques següents:

- **Consentiment:** qualsevol manifestació de voluntat lliure, específica, informada i inequívoca⁵ per la qual la persona accepta, mitjançant una declaració o una acció afirmativa clara, el tractament de les dades personals que l'afectin (art. 4.2 de l'LQPD).

Exemple 1: la persona interessada podria facilitar, voluntàriament, el seu consentiment perquè el responsable del tractament, el centre educatiu, tracti les seves dades personals per a una finalitat específica, com ara la recepció de publicitat relacionada amb activitats extraescolars organitzades a l'escola.

Exemple 2: el centre educatiu rep la sol·licitud d'un grup de pares i mares per obtenir les dates de naixement de tots els alumnes d'una classe amb l'objectiu d'organitzar celebracions d'aniversari conjuntes. En aquest cas, el centre no pot facilitar aquesta informació sense el consentiment previ i exprés dels pares, mares o tutors legals de cadascun dels infants interessats.

- **Necessitat per a l'execució d'un contracte:** el tractament es du a terme en el context d'un contracte vàlid amb la persona interessada i el tractament és necessari per a l'execució del contracte particular

⁵ Directrius 5/2020 sobre el consentiment en el sentit del Reglament (UE) 2016/679. Comitè Europeu de Protecció de Dades (CEPD). (2020). Disponible a:
https://edpb.europa.eu/sites/default/files/files/file1/edpb_guidelines_202005_consent_es.pdf

esmentat amb la persona interessada.⁶ Perquè aquesta base jurídica sigui vàlida, el tractament ha de ser necessari per executar un contracte en el qual la persona interessada és part, o bé per aplicar mesures precontractuals a petició seva (art. 6.b de l'LQPD).

Cal tenir en compte que la mera referència o esment del tractament de dades en un contracte no legitima *de facto* un tractament. Les dades han de ser adequades, pertinents i no excessives.

Exemple 1: els pares, mares i tutors legals han de facilitar unes dades personals per a una correcta inscripció del seu fill o filla a l'escola, com per exemple els noms i cognoms i la data de naixement, necessaris per a la creació de les classes.

Exemple 2: per a la gestió del servei de menjador escolar està justificat sol·licitar als pares, mares o tutors legals informació sensible, com ara al·lèrgies o necessitats alimentàries especials del seu fill o filla. Aquestes dades són essencials per garantir la prestació del servei de manera segura i adequada, i el tractament es fonamenta en la necessitat d'executar el contracte relatiu al servei de menjador.

- **Compliment d'una obligació legal:** el responsable del tractament pot tractar les dades personals de la persona interessada per un mandat legal i sobre el qual es concreti un tractament (la norma ha d'especificar un tractament concret).

És important que la norma en qüestió detalli clarament les dades que resulten objecte de tractament, així com la finalitat del tractament i les condicions o els termes sota les quals es farà.

⁶ Directrius 2/2019 sobre el tractament de dades personals en virtut de l'article 6, apartat 1, lletra b, de l'RGPD en el context de la prestació de serveis en línia a les persones interessades. Comitè Europeu de Protecció de Dades (CEPD) (2019). Disponible a https://edpb.europa.eu/sites/default/files/files/file1/edpb_guidelines-art_6-1-b-adopted_after_public_consultation_es.pdf

En el context educatiu, aquestes obligacions legals solen derivar de normatives que regulen qüestions específiques, com la seguretat dels menors, la salut pública o la gestió acadèmica.

Exemple 1: els professionals de l'escola han de demostrar que no tenen antecedents penals per delictes contra la llibertat sexual, com estableix la Llei 14/2019, del 15 de febrer, qualificada dels drets dels infants i els adolescents.

Exemple 2: els professionals dels centres educatius han de sotmetre's a una vigilància de la salut amb l'objectiu de garantir que reuneixen les condicions necessàries per exercir la seva activitat laboral de manera segura i adequada. Aquesta obligació, establerta a l'article 19 de la Llei 34/2008, del 18 de desembre, de la seguretat i la salut en el treball, contribueix a protegir tant la salut dels treballadors com la seguretat del conjunt de la comunitat educativa.

- **Interès legítim:** s'esdevindrà l'aplicació de l'interès legítim sempre que sobre aquest interès no prevalguin els interessos o els drets i les llibertats fonamentals de la persona interessada. L'interès legítim ha de representar un interès real i actual, i no pot ser mai especulatiu (art. 6.f de l'LQPD; art. 10 de l'RLQPD).

Perquè es pugui justificar un tractament basat en l'interès legítim, ha de ser clarament articulat, lícit segons la normativa andorrana i prou específic per permetre una ponderació objectiva entre els interessos del responsable i els drets i les llibertats de les persones interessades. Aquest tipus d'interès s'aplica sovint en situacions pràctiques que responen a necessitats legítimes d'organitzacions o institucions.

Exemple 1: la instal·lació, per part del responsable del tractament, d'un sistema de videovigilància amb la finalitat de garantir la seguretat d'un establiment o immoble i evitar així robatoris, furtis o vandalisme podria constituir una situació en què l'interès legítim resultés la base jurídica

adequada per habilitar el tractament.

En qualsevol cas, la instal·lació d'un sistema de videovigilància haurà de comptar amb l'emplaçament d'un cartell informatiu visible i en totes les entrades i sortides de l'immoble.

Exemple 2: el control de l'ús dels dispositius digitals i de la xarxa del centre educatiu es pot justificar sota l'empara de l'interès legítim, atès que resulta necessari per prevenir activitats no autoritzades, garantir la seguretat dels sistemes informàtics i salvaguardar la confidencialitat de la informació gestionada pel centre.

3.3. Finalitats i usos del tractament de dades

És fonamental informar i conèixer bé el propòsit sobre el qual es tractaran les dades, abans d'iniciar qualsevol tractament. Un canvi de gir o una modificació de la finalitat del tractament podria comportar que una base jurídica deixés de ser adequada per legitimar un determinat tractament.

És important que el responsable del tractament revisi periòdicament les activitats del tractament que du a terme, i actualitzi el corresponent Registre d'activitats del tractament (RAT),⁷ i determinar si existeixen canvis en la finalitat per a la qual es tracten les dades. En cas de modificació de la finalitat, el responsable ha d'assegurar-se que la nova finalitat compta amb una base jurídica adequada.

El principi de limitació de la finalitat, previst a la norma (art. 5.2 de l'LQPD), disposa que les dades personals només poden ser tractades per a les finalitats concretes i específiques per a les quals van ser recollides. Poden existir finalitats accessòries o complementàries entre si, però les finalitats no poden ser mai incompatibles amb la finalitat per a la qual la persona interessada va facilitar el tractament de les seves dades o va accedir-hi.

⁷ Model del Registre d'activitats de tractament (RAT). Agència Andorrana de Protecció de Dades (APDA) (2021). Disponible a https://apda.ad/assets/pdf/models/003_C9_Model-RAT-versi%C3%B3_feb_25.pdf

A continuació es descriuen alguns tipus de dades personals que poden ser tractades o recollides i les finalitats previstes:

Categories de dades	Finalitats	Col·lectiu que tracta les dades
Identificatives i de contacte de l'alumne	Gestionar l'expedient acadèmic i remetre informació a l'alumne	Professionals del centre i personal del Ministeri d'Educació
Identificatives i de contacte de pares, mares i tutors	Gestionar l'expedient administratiu i remetre informació al responsable legal	
Relativa a la situació familiar dels alumnes	Conèixer el representant legal de l'alumne, així com les persones autoritzades a recollir-lo	
Relativa a la salut	Per dur a terme l'adaptació necessària a l'educació de l'alumne	
Imatge de l'alumne	Identificar l'alumne amb el seu expedient i, si escau, activitats internes al centre	
Resultats d'una avaluació	Gestionar l'expedient acadèmic	
Dades financeres i econòmiques	Gestionar el pagament de quotes escolars, activitats extraescolars o serveis complementaris (per exemple, menjador, transport)	Administració del centre; gestor del menjador escolar, associació de pares i mares, etc.

És important assenyalar que es presenta una llista no exhaustiva dels tipus de dades que poden ser tractades o recollides i que les finalitats previstes poden variar.

La normativa de protecció de dades permet que es recullin o tractin altres dades personals, sempre que les dades siguin adequades i rellevants i estiguin limitades a allò que sigui necessari per a les finalitats dutes a terme per cada professional.

Una de les situacions més habituals en què es tracten dades personals (imatges, vídeos, etc.) és durant les funcions o activitats escolars. La infografia següent recull com cal actuar en aquests casos segons la normativa vigent.

Imatge 2. Tractament de dades en funcions escolars

4. Deures del responsable de tractament de dades personals

4.1. El Registre d'activitats de tractament (RAT)

Les organitzacions han de mantenir un Registre d'activitats de tractament de dades personals (d'ara endavant, "RAT"), tant si són responsables del tractament com si exerceixen funcions d'encarregats del tractament. El RAT és un document viu, que presenta una visió general del tractament de dades personals d'una empresa, entitat o organització. El responsable del tractament haurà de tenir el RAT accessible en tot moment, de manera que el pugui mostrar a l'APDA quan el pugui requerir.

D'acord amb el que estableix la norma (art. 34.8 de l'LQPD), l'obligació de disposar d'un RAT no s'aplica a les organitzacions de menys de 50 treballadors, tret que el tractament pugui comportar un risc per als drets i les llibertats de les persones interessades o no sigui ocasional. Vist que els centres educatius tracten dades de menors de manera contínua en el temps, resulta necessari disposar d'un RAT, sigui per comptar amb un control efectiu sobre tractaments de dades personals duts a terme, sigui per poder acreditar la diligència deguda en la protecció de les dades tractades.

El RAT acostuma a mantenir-se en un document o una taula, en un format fàcil d'actualitzar (per exemple, en un Excel⁸), i conté la informació següent:

- El nom i les dades de contacte de la persona encarregada o els encarregats i de cada responsable per compte del qual actua l'encarregat, així com del DPD, si n'hi ha.
- Les categories de tractaments efectuats a títol propi, en qualitat de responsable del tractament, i els fets en nom de cada responsable, en qualitat d'encarregat del tractament.

⁸ L'APDA posa a disposició un model de RAT al seu lloc web (disponible també en format Excel):
https://apda.ad/assets/pdf/models/003_C9_Model-RAT-versi%C3%B3_feb_25.pdf

- Una descripció general de les mesures tècniques i organitzatives implementades en relació amb la tipologia de tractaments duts a terme.
- Els terminis de conservació de les dades, sempre que sigui possible. Caldrà especificar la norma, la disposició o el precepte que empara el termini. Quan no es disposi d'un termini establert, caldrà determinar un termini orientatiu per evitar conservar dades personals de forma indefinida.
- Si es dona el cas, les transferències internacionals a un país tercer que (encara que no sigui una casuística habitual, es pot produir, per exemple, si els serveis de Cloud Computing es contracten amb un servei de fora d'Andorra i de l'Espai Econòmic Europeu) estableixi les garanties adequades (art. 44 de l'LQPD; art. 11 de l'RLQPD).

És important assenyalar que el RAT haurà de constar per escrit, i podrà ser en format paper o en format electrònic.

El responsable del tractament, l'encarregat del tractament i, si escau, el seu representant posaran el RAT a disposició de l'APDA, si ho sol·licita.

Un RAT degudament actualitzat permet la traçabilitat dels tractaments i la transparència davant l'òrgan de control, per acreditar el compliment de les obligacions en matèria de protecció de dades personals.

Cal fer avinent que, tal com estableix l'article 26.4 de l'RLQPD, el RAT també s'ha de posar a disposició de qualsevol persona interessada que ho sol·liciti, sigui directament o mitjançant la publicació al lloc web de l'organització.

4.2. Les mesures tècniques i organitzatives de seguretat

La normativa de protecció de dades imposa als responsables i encarregats del tractament l'aplicació de mesures tècniques i organitzatives apropiades per garantir un nivell de seguretat adequat al risc, en totes les fases del tractament.

Així, doncs, caldrà analitzar cada activitat del tractament i proposar unes mesures específiques segons el context i les característiques del tractament. Les mesures de seguretat que s'hauran d'adoptar dependran del risc inherent a cada tipus de tractament efectuat.

Cal tenir en compte que la protecció de dades ha de ser des del disseny i per defecte. En aquest sentit, s'ha de tenir un enfocament metodològic orientat a la gestió del risc i de responsabilitat proactiva que permeti fixar *ex ante* els requisits de privacitat que tot tractament de dades ha de complir (art. 14 de l'RLQPD).

- Entre les mesures que poden ser implementades, segons el principi de proporcionalitat, s'hi inclouen les següents: quan el mateix ordinador o dispositiu s'utilitzi per al tractament de dades personals i amb finalitats personals o domèstiques, es recomana disposar de diversos perfils o usuaris diferents per a cadascuna de les finalitats.
- Es recomana disposar de perfils amb drets d'administració per a la instal·lació i la configuració del sistema i usuaris sense privilegis (per exemple, permisos limitats de lectura de documents o amb impossibilitat de descàrrega d'arxius) per a l'accés a determinades dades personals. Els perfils amb drets d'administració o permisos complets haurien de limitar-se a usuaris molt concrets (gerència, responsable de seguretat, etc.).
- Quan a les dades personals hi accedeixin diferents persones, per a cada persona amb accés a les dades personals es disposarà d'un usuari i una contrasenya específics (identificació inequívoca). No podrà compartir-se una contrasenya entre dos o més usuaris. A més, és recomanable implementar sistemes de doble autenticació (2FA) per a l'accés a dades especialment sensibles.
- L'accés a dades personals sensibles ha d'estar limitat als que necessitin la informació per complir les seves funcions. Es poden implementar

mecanismes com el xifratge de dades o la pseudonimització per minimitzar els riscos en cas d'accés no autoritzat.

- No podran utilitzar-se de forma professional eines o plataformes que presentin una manca de transparència evident o sobre les quals no es pugui fer una avaluació de l'impacte en matèria de protecció de dades, com ara algunes aplicacions de missatgeria instantània d'ús quotidià.
- En cas que es vulgui accedir a la informació continguda en un document extens, o amb gran quantitat de dades personals, caldrà emprar mesures que evitin exposar les dades o la informació que no sigui rellevant o necessària. En aquests casos caldrà ocultar, emprant tècniques de pseudonimització (per exemple, difuminat o pixelat), tots els camps que no siguin indispensables.
- La formació en matèria de protecció a tots els professionals de l'escola i el professorat resulta indispensable per acreditar el compliment de la normativa. És recomanable fer formacions generals a tota la plantilla, i específiques als treballadors que per raó del seu càrrec tracin les dades de forma particular.
- El responsable ha d'utilitzar eines, canals o plataformes que no comptin amb vulnerabilitats existents o confirmades per organismes oficials. En cas que el responsable del tractament detecti una vulnerabilitat, haurà de cessar el tractament de les dades amb l'eina, el canal o la plataforma on s'ha detectat la vulnerabilitat. Es recomana revisar periòdicament la informació publicada per l'Agència Nacional de Ciberseguretat d'Andorra (ANC-AD) i l'Estratègia nacional de ciberseguretat.
- Es pot posar un avís, en forma de marca d'aigua, a certa documentació, quan sigui sensible o confidencial i estigui destinada a un públic concret (per exemple: "INFORMACIÓ SENSIBLE" o "INFORMACIÓ CONFIDENCIAL", acompanyat de "en cas d'error, contacteu amb: info@..."). D'aquesta manera, una persona que rebi la informació per

equivocació pot avisar ràpidament l'emissor per tal d'esmenar l'error i minimitzar l'impacte.

- Si el document preveu diversos grups d'informació, un alt volum de dades o determinades dades sensibles, irrellevants per al destinatari, cal aplicar mesures. Es poden censurar les parts del document que no siguin necessàries per al responsable de tractament, per tal de respectar el principi de minimització de les dades personals.
- Cal establir procediments per a la notificació i la gestió d'incidents i la gestió de violacions de seguretat. Això inclou tenir un protocol documentat que detalli com s'ha d'atendre internament la incidència de seguretat per determinar si implica o no dades personals, com s'ha d'identificar la violació de seguretat, com s'ha de comunicar a les autoritats i als afectats, i com s'ha de minimitzar l'impacte de l'incident.
- Cal disposar d'una política clara sobre l'ús d'aplicacions o plataformes digitals, assegurant que siguin conformes amb els estàndards de seguretat i transparència exigits. Per exemple, cal disposar també d'una relació d'aplicacions permeses o una relació d'aplicacions prohibides (*blacklist*).

El fenomen conegut com a *sharenting* (compartició d'imatges de menors per part dels seus pares/mares a les xarxes socials) planteja diversos riscos i qüestions legals. A continuació, s'ofereix una infografia per reflexionar sobre com es poden compartir imatges de manera responsable.

Imatge 3. Sharenting responsable

La protecció de dades també implica educar els infants en l'ús segur dels dispositius digitals. A continuació s'adjunta una infografia amb consells pràctics per establir un pla digital familiar.

Imatge 4. Pla digital per a tota la família

4.3. El deure d'informació

L'obligació d'informar les persones interessades sobre les circumstàncies relatives al tractament de les seves dades recau sobre el responsable del tractament, sense perjudici que, en els casos en què la recollida d'informació la dugui a terme un encarregat de tractament, també se li pugui encomanar que informi les persones interessades. Aquest deure es fonamenta en el principi de transparència i lleialtat, que és un pilar essencial de la normativa andorrana i europea de protecció de dades.

Quan la informació s'obtingui de la persona interessada, cal notificar els aspectes següents:

- La identitat i les dades de contacte del responsable i, si escau, del seu representant.
- Les dades de contacte del delegat de protecció de dades, si escau.
- La finalitat (o finalitats, si n'hi ha més d'una) del tractament a què es destinen les dades personals i la base jurídica del tractament.
- L'interès legítim perseguit pel responsable o un tercer, quan el tractament es basa en aquest interès legítim.
- Els destinataris o les categories de destinataris de les dades personals, si escau.
- La previsió, si és el cas, de transferències internacionals de dades personals i l'existència d'una decisió d'adequació o garanties adequades i els mitjans per obtenir-ne una còpia.
- El termini durant el qual es conservaran les dades personals o, quan no sigui possible, els criteris utilitzats per determinar-lo.
- L'existència del dret a sol·licitar al responsable del tractament l'accés a les dades personals relatives a la persona interessada, el dret de rectificar-les o suprimir-les, el dret de la limitació del tractament i el dret a oposar-se al tractament, així com el dret a la portabilitat de les dades.
- Quan el tractament estigui basat en el consentiment, el dret a retirar-lo en qualsevol moment, sense que això afecti la licitud del tractament basat en el consentiment previ a la retirada.
- El dret a presentar una reclamació davant de l'APDA o l'autoritat competent, si la persona interessada considera que els seus drets han estat vulnerats. Si la comunicació de dades personals és un requisit legal o contractual, o un requisit necessari per subscriure un contracte, i

si la persona interessada està obligada a facilitar les dades personals i està informada de les possibles conseqüències de no facilitar-les.

- L'existència de decisions automatitzades, inclosa l'elaboració de perfils. Si produeix efectes jurídics a la persona interessada o l'afecta significativament, o afecta categories especials de dades, ha de contenir informació significativa sobre la lògica aplicada, així com les conseqüències previstes del tractament per a la persona interessada.

Quan la informació no s'obtingui de la persona interessada, cal informar aquesta última sobre tots els aspectes del que s'ha descrit anteriorment i, a més, sobre els aspectes següents:

- Les categories de dades personals de què es tracti.
- La font de la qual procedeixen les dades personals i, si escau, si procedeixen de fonts d'accés públic.⁹

En ambdós casos, si el responsable, posteriorment, preveu fer servir les dades amb una finalitat diferent per a la qual es van demanar al principi, haurà d'informar la persona interessada sobre aquesta nova finalitat, per complir els requisits que s'han esmentat més amunt, i amb caràcter previ a la realització del nou tractament.

En qualsevol cas, la informació ha de ser suficient i adequada per garantir un tractament de dades lleial i transparent. En qualsevol cas, la informació a les persones interessades s'ha de proporcionar:

- En un llenguatge clar i senzill.
- De forma concisa, transparent, intel·ligible i de fàcil accés.
- Buscant un equilibri entre concisió i precisió, evitant circumloquis, explicacions innecessàries o detalls confusos.

⁹ Com a fonts d'accés públic s'ha d'entendre qualsevol informació que sigui accessible legítimament per qualsevol persona, sense restriccions, i no ha de confondre's amb definicions incloses en la normativa anterior, com ara la de registres públics accessibles.

- Evitant l'abús de citacions legals innecessàries i de termes ambigus o amb escàs sentit per a les persones destinatàries.
- Quan els destinataris són menors, utilitzant un llenguatge adequat al seu nivell de comprensió.

Per fer compatible l'exigència més gran d'informació que introdueix l'LQPD i la concisió i la comprensió en la forma de presentar-la, es recomana adoptar un model d'informació per capes o nivells.¹⁰ Aquest enfocament multinivell facilita la tasca del responsable del tractament a l'hora de dissenyar els seus procediments i formularis. Alhora, permet que les persones interessades obtinguin la informació més rellevant de manera ràpida i simplificada, sense que això vagi en detriment dels principis de licitud, lleialtat i transparència que estableix l'LQPD.

L'enfocament d'informació per capes o multinivell consisteix a presentar una informació bàsica en un primer nivell, de forma resumida, al mateix moment i en el mateix mitjà en què es recullen les dades; i remetre la informació addicional en un segon nivell, en què es presentaran detalladament la resta de les informacions, en un mitjà més adequat per presentar-les i comprendre-les.

Per il·lustrar alguns aspectes pràctics que sovint es plantegen a l'inici del curs escolar, es pot consultar la següent infografia sobre “Tornada a l'escola”.

¹⁰ Guia de bones pràctiques del deure d'informació. Agència Andorrana de Protecció de Dades (APDA) (2022). Disponible a <https://www.apda.ad/storage/helps/980PhG8cl2pcJZDefdQEx3yA09XwsSfjldvaopQT.pdf>

Imatge 5. Tornada a l'escola. Aspectes que cal tenir en compte sobre la protecció de les dades personals

4.4. L'exercici dels drets per part de les persones interessades

Les persones les dades personals de les quals siguin tractades per centres educatius tenen una sèrie de drets que poden exercir en qualsevol moment. Aquests drets són els següents:

- **Dret d'accés:** la persona interessada té dret a obtenir del responsable del tractament la confirmació de si estan tractant les seves dades personals i, en cas afirmatiu, a obtenir informació i detall sobre les dades tractades. En l'àmbit dels centres educatius, aquest dret adquireix una importància especial, ja que inclou el tractament d'informació d'un cert

grau de sensibilitat, com ara informació acadèmica o sanitària, imatges o dades relatives a la situació familiar.

Exemple 1: un pare, mare o tutor legal d'alumne pot sol·licitar que se li faciliti una còpia de totes les dades personals de les quals disposa, relatives a la seva persona, o les del seu fill o filla.

Exemple 2: en situacions de separació o divorci dels pares de l'alumne menor d'edat, és essencial que el centre educatiu disposi d'informació actualitzada sobre qui ostenta la pàtria potestat. Tan sols podrà facilitar-se informació de l'alumne, incloses les seves qualificacions acadèmiques, informes d'avaluació o qualsevol altra dada de caràcter acadèmic o personal, a qui ostenti la pàtria potestat.

Exemple 3: un alumne pot sol·licitar accedir a les respostes escrites del seu examen i a les anotacions del professor, atès que es consideren dades personals de l'interessat. Aquest dret li permet verificar el contingut, comprendre els criteris d'avaluació aplicats i assegurar-se, entre altres coses, que no hi ha hagut errors en el procés de correcció, com ara l'atribució equivocada de respostes d'un altre alumne.¹¹

- Dret de rectificació: suposa que la persona interessada pot assolir la rectificació de les dades personals que siguin inexactes, incompletes o imprecises, sense dilació indeguda.

Exemple 1: un pare, mare o tutor legal d'alumne pot sol·licitar que es rectifiqui la seva adreça postal, si s'ha canviat de domicili. En aquest cas, el centre educatiu haurà de rectificar amb celeritat i comunicar el canvi a cadascun dels destinataris als quals s'hagués comunicat aquesta dada personal (professorat, professionals de l'escola, etc.).

Exemple 2: un alumne detecta que el seu nom està mal escrit en la documentació oficial del centre educatiu que consta a l'expedient acadèmic.

¹¹ STJUE del 20 de desembre del 2017, assumpte C-434/16.
<https://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?text=&docid=198059&doclang=ES>

L'alumne, o els seus pares o tutors legals si és menor d'edat, pot sol·licitar al centre que es rectifiqui aquesta dada inexacta. El centre haurà de verificar la sol·licitud i corregir el nom en tots els registres i documents en què consti erròniament, i assegurar que els destinataris que hagin rebut aquesta informació incorrecta també rebin la versió actualitzada.

- Dret de supressió: la persona interessada té dret que se suprimeixin les seves dades personals, si ja no són necessàries, excepte en els casos en què existeixi una obligació legal de conservar-les.

Exemple 1: el pare, mare o tutor pot sol·licitar que se suprimeixi el seu número de telèfon fix, ja que vol que hi contactin únicament a través del mòbil.

Exemple 2: un alumne detecta que en el seu expedient acadèmic s'ha registrat una qualificació incorrecta en un examen. En exercir el seu dret de rectificació, sol·licita al centre educatiu que revisi la informació i corregeixi l'error.

- Dret de limitació del tractament: consisteix a aconseguir la limitació del tractament de les dades que fa el responsable, si bé l'exercici presenta dos vessants: quan el tractament sigui il·lícit i s'hagi exercit el dret a la supressió de les dades i se'n sol·liciti la limitació de l'ús, o quan el responsable ja no necessiti les dades personals per a les finalitats del tractament, però la persona interessada les necessiti.

Exemple 1: un centre educatiu pot conservar les dades acadèmiques dels antics alumnes per tal de poder lliurar còpies d'un diploma només en cas que la persona interessada ho sol·liciti.

Exemple 2: en una situació de conflicte entre els pares o tutors legals d'un alumne sobre qui ostenta la pàtria potestat, el centre educatiu pot limitar el

tractament de les dades de l'alumne fins que es resolgui legalment la disputa.

- Dret de portabilitat de les dades: la persona interessada té dret, quan el tractament s'efectuï per mitjans automatitzats, a obtenir les seves dades personals en un format estructurat, d'ús comú i lectura mecànica, i a transmetre-les a un altre responsable del tractament.

Exemple 1: un pare, mare o tutor pot sol·licitar que se li facilitin les dades personals del seu fill o filla incorporades durant la inscripció, així com tota la informació relativa a la seva escolaritat, per tal de poder fer un canvi d'escola.

Exemple 2: un alumne que ha sol·licitat una beca o ajut pot demanar que les dades facilitades al centre educatiu es transfereixin a un altre centre o a l'organisme corresponent per completar la gestió de l'ajut sense duplicar esforços administratius.

- Dret d'oposició: la persona interessada té dret a oposar-se al tractament de les seves dades personals en determinades circumstàncies, tret que acrediti motius imperiosos que prevalguin sobre els interessos, els drets i les llibertats de l'interessat o per a la formulació, l'exercici o la defensa de reclamacions.

Exemple 1: en cas que un batlle hagi acordat l'allunyament d'un dels progenitors i pugui haver-hi un risc per a la integritat física i psíquica de l'alumne o d'un altre progenitor, es pot sol·licitar que la informació no sigui publicada i és possible oposar-se al tractament relatiu a la difusió.

Amb l'exercici del dret d'oposició el responsable continua tractant les dades de la persona interessada tret dels aspectes concrets als quals l'interessat s'ha oposat.

Exemple 2: un alumne adult o, si és menor, els seus pares o tutors legals, sol·liciten que el centre educatiu deixi d'utilitzar les dades de contacte per enviar informació relacionada amb jornades de portes obertes, activitats promocionals o esdeveniments externs. Davant d'aquesta oposició, el centre haurà d'aturar específicament el tractament de dades, però això no afectarà la resta de tractaments i, per tant, podrà continuar tractant les dades per a altres finalitats, com per exemple les vinculades a la gestió acadèmica o administrativa.

Les persones interessades poden exercir els seus drets mitjançant una sol·licitud dirigida al responsable del tractament. La sol·licitud pot fer-se per escrit o per mitjans electrònics, com correu electrònic o formulari en línia (si es troba habilitat).

Els centres educatius han de facilitar, de forma clara i accessible, als interessats informació sobre els seus drets en matèria de protecció de dades personals i han d'indicar una adreça concreta per a l'atenció d'aquests drets dels interessats i altres qüestions relacionades amb la protecció de dades. Es recomana que l'adreça s'identifiqui correctament, com ara `protecciodedades@...`, `privacitat@...`, `dpd@...`, `lqpd@...`, etc. Aquesta adreça de correu s'haurà de mostrar, com a mínim, dins la política de privacitat del web.

El responsable del tractament ha de respondre a la sol·licitud de la persona interessada en el termini d'un mes, amb independència que la sol·licitud s'hagi facilitat a un correu diferent de l'especificat, en matèria de protecció de dades.

A banda d'això, és recomanable que el centre estableixi mecanismes interns de seguiment i control de qualitat, per assegurar que les sol·licituds es gestionen correctament i dins dels terminis establerts, evitant negligències o demores innecessàries. També és recomanable mantenir un registre de totes les sol·licituds rebudes, incloent-hi la data de recepció, la resposta emesa i la data

de resolució, per tal d'acreditar el compliment normatiu davant de possibles auditories o inspeccions per part de l'autoritat de control.

5. Preguntes freqüents

1. Els centres educatius poden col·locar al tauler d'anuncis o a les portes de les aules la relació d'alumnes per classes i activitats?

Sí, per a l'organització de l'activitat docent, els centres poden distribuir, a l'inici de cada curs, els alumnes per classes, matèries, activitats i serveis. Aquesta distribució es pot publicar al tauler d'anuncis o a les entrades de les aules durant un període raonable per assegurar que tothom pugui accedir a la informació.

No obstant això, si el centre utilitza una plataforma de gestió educativa, és preferible que aquesta informació estigui disponible només a través d'un accés individualitzat amb usuari i contrasenya, per protegir millor les dades personals.

2. Un alumne pot oposar-se a la publicació de la seva admissió en un centre educatiu en casos de violència de gènere?

Sí, en aquests casos cal extremar la protecció de les dades personals de l'alumne. Segons la normativa per a l'erradicació de la violència de gènere i de la violència domèstica, s'ha de preservar la intimitat i la seguretat de les víctimes i els seus descendents. Per tant, un alumne (o el seu tutor legal, si és menor de 16 anys) pot sol·licitar l'exclusió de la seva informació de les llistes públiques d'admissió, al·legant motius fonamentats com la seguretat personal o altres circumstàncies excepcionals. El centre haurà d'excloure aquestes dades de les llistes que es publiquin.

3. Els professors poden gravar imatges dels alumnes i enviar-les per correu o missatgeria instantània als pares o tutors legals?

En general, no és part de l'exercici habitual de la funció educativa gravar i compartir imatges d'alumnes. No obstant això, en situacions excepcionals, com accidents o indisposicions durant una excursió escolar, i sempre que la finalitat sigui únicament informar i tranquil·litzar els pares, es poden capturar i enviar

imatges. Aquestes imatges han d'estar limitades al cas específic i no poden ser utilitzades amb altres finalitats.

4. Es pot publicar al menjador del centre el menú dels alumnes?

Sí, es poden publicar els menús, especialment per tenir en compte les necessitats alimentàries especials, com al·lèrgies o restriccions per motius religiosos. Tanmateix, no es pot associar un nom concret a un menú específic en espais públics. Aquesta informació ha de ser accessible només al personal encarregat del servei de menjador.

5. Es poden fer públiques les qualificacions escolars?

No, les qualificacions només han de ser accessibles per als mateixos alumnes i els seus pares o tutors legals. En cas d'utilitzar plataformes educatives, han d'estar configurades per evitar que terceres persones accedeixin a les dades. Tot i això, es poden comunicar estadístiques generals, com la qualificació mitjana de la classe, sense identificar alumnes concrets.

6. Els pares o tutors legals poden sol·licitar les qualificacions dels seus fills majors d'edat?

Només si l'alumne major d'edat no s'hi oposa expressament. Encara que els pares o tutors assumeixin els costos educatius o de manteniment, els drets del mateix alumne prevalen en matèria de protecció de dades.

Només en casos molt concrets i degudament justificats (per exemple, si l'alumne ha autoritzat explícitament l'accés o si s'ha fet una ponderació clara de l'interès legítim), es podria valorar l'accés. En tot cas, la pràctica habitual als centres educatius postobligatoris és respectar la voluntat expressa de l'alumne major d'edat.

Es poden comunicar dades dels alumnes i els seus pares o tutors legals a l'AMPA?

No, tret que les persones interessades hagin donat el seu consentiment previ. Si l'AMPA presta un servei contractat pel centre i necessita accedir a les dades

per complir aquesta funció, ho podrà fer com a encarregada del tractament, complint la normativa de protecció de dades.

7. Els familiars poden gravar imatges durant un esdeveniment escolar?

Sí, sempre que aquestes imatges es capturin per a ús personal i domèstic. Si es publiquen en espais oberts, com xarxes socials, els familiars assumeixen la responsabilitat de complir la normativa de protecció de dades i obtenir el consentiment de les persones afectades.

8. Els pares o tutors legals poden demanar informació sobre absències o retards dels seus fills?

Sí, forma part de la informació relativa al menor que els progenitors tenen dret a conèixer. No obstant això, aquesta informació només es pot facilitar si el centre l'ha recollit i encara la conserva.

9. El responsable del tractament pot exigir que les sol·licituds de drets es presentin per correu electrònic?

No, la persona interessada pot exercir els seus drets mitjançant qualsevol mitjà que permeti acreditar la seva identitat, l'enviament i la recepció de la sol·licitud.

10. Cal signar un acord de confidencialitat amb estudiants universitaris en pràctiques?

Sí, es recomana establir un acord de confidencialitat per assegurar que l'estudiant respecti la privacitat de les dades personals a les quals pugui accedir durant les pràctiques.

11. Cal incloure clàusules específiques en els contractes amb empreses de neteja o manteniment?

Sí, el contracte ha d'incloure expressament la prohibició d'accedir a dades personals i l'obligació de guardar secret sobre qualsevol dada a la qual es tingui accés de manera incidental.

12. El DPD d'una escola ha de formar part de la plantilla?

No necessàriament. Pot ser personal intern o extern contractat. També és possible que diverses escoles comparteixin un mateix delegat, sempre que el DPD pugui atendre bé les obligacions en totes elles.

13. Si un encarregat del tractament pateix una violació de seguretat, ho ha de notificar al centre?

Sí, l'encarregat del tractament ha de notificar-ho sense dilació indeguda, perquè el centre pugui avaluar si cal informar l'APDA i, si escau, les persones afectades.

L'emplaçament de càmeres de videovigilància pot resultar adequat sempre que es limiti a qüestions de seguretat. El tractament de dades amb finalitats de control (per exemple, controlar les entrades i sortides de l'inquilí) serà desproporcionat.

El tractament d'imatges, per resultar adequat i conforme a la norma, haurà de complir el següent:

- *Caldrà col·locar un cartell informatiu a totes les entrades i sortides de l'immoble, sense excepció, i en qualsevol cas abans d'accedir a la zona videovigilada.*
- *Caldrà avisar el llogater per escrit i de forma expressa de la instal·lació de la càmera abans d'iniciar la relació contractual.*
- *Si la càmera de videovigilància capta imatges de zones comunes de la comunitat de propietaris, caldrà l'acord de la comunitat abans d'instal·lar-la.*
- *Si la càmera capta la via pública, tan sols podrà fer-ho de forma residual o incidental i sempre que la càmera sigui fixa (i en cap cas giratòria o de tipus Domo). Resultaria raonable captar com a màxim un 10% de la via pública.*
- *En cap cas no es podrà captar veu.*
- *Les imatges podran conservar-se un màxim d'un mes.*

C/ Dr. Vilanova, 15-17

Nova seu del Consell General, planta -5

AD500 Andorra la Vella

Principat d'Andorra

 +(376) 808 115

 apda@apda.ad

 @AndorraDPA

 www.apda.ad

AGÈNCIA ANDORRANA DE PROTECCIÓ DE DADES

Agència Andorrana
de Protecció de Dades